

Zandsuppletie Galgeplaat

Stillen van zandhonger in de Oosterschelde

Foto: Loes de Jong

Verhaal van het gebied

In 1986 is de stormvloedkering in de monding van de Oosterschelde in gebruik genomen. De kering vergroot de waterveiligheid en behoudt de Oosterschelde voor (schelpdier)visserij en getijden-natuur. Maar door de kering is de getijstrooming te zwak om nog intergetijdengebieden op te bouwen. Als gevolg daarvan worden de zandplaten kleiner en de getijgeulen ondieper. Dit proces staat bekend als zandhonger; zeespiegelstijging versterkt dit proces. Zo verdwijnt leefgebied voor zeehonden en de tienduizenden steltlopers in de Oosterschelde. Het verdwijnen van de schorren en slikken tast ook de stabiliteit van de dijken aan. Zandhonger is daarmee een bedreiging voor recreatie en toerisme, en op de lange termijn zelfs voor de waterveiligheid van omliggende eilanden.

Zandsuppletie Galgeplaat: wat gaan we doen?

Het afkalven van zandplaten door zandhonger willen we tegengaan. Dat is mogelijk door gefaseerd en gedoseerd zand te supplieren op de platen in de Oosterschelde. Eb en vloed verspreiden daarna het aangebrachte zand op een natuurlijke manier. Dat remt het verder afkalven van de plaat. Zo behouden en herstellen we het intergetijdengebied. De zandsuppletie op de Galgeplaat is – evenals de zandsuppletie op de Roggeplaat – een van de stappen in een langjarige sedimentstrategie.

Programmatische Aanpak Grote Wateren

De grote waterstaatkundige ingrepen in de vorige eeuw maakten Nederland veilig en welvarend. Maar al die dijken, dammen, vaargeulverruiming, inpoldering en peilbeheer hebben ook een keerzijde. In veel grote wateren veranderde de natuurlijke stroming van water en sediment. Daarmee ging veel kenmerkend leefgebied verloren en staan veel wateren niet meer met elkaar in verbinding. Plant- en diersoorten missen daardoor passend leefgebied. Ook zijn de mogelijkheden voor vistrek beperkt. Dit maakt natuur en de ecologische waterkwaliteit kwetsbaar. Daarom hebben die een impuls nodig. In de Programmatische Aanpak Grote Wateren werken Rijk, regio en maatschappelijke organisaties aan toekomstbestendige grote wateren. Daar gaat hoogwaardige natuur samen met een krachtige economie. Zandsuppletie Galgeplaat is één van de projecten.

Foto: Nick de Jong

Wat levert het op?

De langjarige sedimentstrategie voor de Oosterschelde zorgt ervoor dat we met zandsuppleties ongeveer de helft van het huidige intergetijdengebied voor de komende veertig jaar kunnen behouden. Dit is goed nieuws voor de vele duizenden steltlopers, grutto's, wulpen en tureluurs die de Oosterschelde tweemaal per jaar gebruiken om te rusten en 'op te vetten' tijdens hun lange trektocht. Zo komen de doelen voor ecologische waterkwaliteit (Kaderrichtlijn Water) en natuur (Natura 2000) binnen bereik. De zandsuppleties dempen ook de golfaanval op de dijken rondom de Oosterschelde. Dat vergroot de waterveiligheid van de Zeeuwse eilanden. Zo is de zandsuppletie op de Galgeplaat een stap op weg naar het toekomstbeeld voor de Oosterschelde: een parel voor de Nederlandse natuur met typerende estuariene natuurwaarden en volop mogelijkheden om te recreëren.

Werk in uitvoering

Door de effecten van eerdere zandsuppleties te monitoren, kunnen we de maatregel op de Galgeplaat de komende jaren goed voorbereiden. Naar verwachting stelt de minister van Infrastructuur en Waterstaat in 2025 het voorkeursalternatief vast, rekening houdend met het milieueffectenonderzoek en de ontvangen zienswijzen. Een paar jaar later kan de aannemer aan het werk en is de zandsuppletie in 2031 gereed. Voor dit project werken het Rijk, de Provincie Zeeland, de gemeenten Schouwen-Duiveland, Noord-Beveland, Reimerswaal, Tholen, Kapelle en Bergen op Zoom, en Natuurmonumenten samen.

Toekomstbestendig en klimaatrobuust

We streven naar een veilig en welvend Nederland. Daarom draaien we de waterstaatkundige ingrepen van vroeger niet terug. Wel willen we de 'voetafdruk' van waterbeheer en waterveiligheid verkleinen. Waar mogelijk kiezen we voor herstel van getij, aanleg van ontbrekend of verloren leefgebied en geleidelijke overgangen tussen land en water, en tussen zoet en zout. Alle projecten worden toekomstbestendig en klimaatrobuust ontworpen: ze houden rekening met zeespiegelstijging, extreme rivierafvoeren, droogte en opwarmend water. Zo kunnen we ervoor zorgen dat planten en dieren ook dan plek kunnen vinden om te leven en zich voort te planten. Dat draagt bij aan het behoud van de biodiversiteit in ons land, ook in de toekomst.